

Ресурсна база України має унікальний туристичний потенціал, спроможний забезпечити розвиток національного туристичного продукту і вихід його на міжнародні ринки.

Список використаних джерел

1. Про туризм. Закон України: від 18.11.2003, №1282-IV.
2. Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України: від 25.06.1991, N 1264-XII.
3. Про місцеві державні адміністрації. Закон України: від 9.04.1999, N 586-XIV.
4. Матвійчук Л.Ю. Регіональні особливості поширення зеленого туризму в Україні / Матвійчук Л.Ю., Тищук І.В. // Економічні науки: [зб. наук. пр]. – Серія «Регіональна економіка». – Вип. 11 (43). - Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2014. – С.149-158.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВІРУСІВ СКАЗУ В БІОЦЕНОЗАХ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Максименко Л.Я., завідувач вірусологічного відділу

Волинська регіональна державна лабораторія ветеринарної медицини, ДУ

Голуб В.О., к. с.-г. н, доцент кафедри ботаніки,

Воляннюк П.І. – студент Біо-63

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

Сказ (водобоязнь, hydrophobia, lyssa, rabies і т.д.) відноситься до захворювань, які не мають кордонів. На сьогодні сказ реєструється у 113 країнах світу, за винятком деяких острівних держав (Великобританія, Ісландія, Японія, Нова Зеландія, Кіпр), де немає природних осередків сказу. За відсутності своєчасного лікування відзначається абсолютною летальністю, через це щорічно гине понад 55 тисяч людей і більше 1 млн. тварин. Прямі збитки від сказу складають 4 млрд. євро в рік [2, 3].

Сказ - це гостре інфекційне захворювання з групи вірусних зоонозів, що викликається вірусами з родини Рабдовірусів і характеризується вираженим тропізмом до нервової системи. Збудник сказу – *Neorovyctes rabiei*, рід *Lyssavirus*. Вірус стійкий до низьких температур; гине під впливом УФ випромінювання, високої температури, ефіру, сулеми, фенолу та деяких інших хімічних речовин. Вірус володіє антигенними та гемаглютинуючими властивостями. При контакті людини з хворими на сказ тваринами показано обов'язкове щеплення. Тільки в Україні з цього приводу щорічно звертається більше 100 тис. осіб.

Основним джерелом сказу для людини є тварини домашні (собаки, коти) при міських та дикі (лисиці, вовки, песці та ін.) при природних епізоотіях. В

Європі основним резервуаром є червона лисиця, в полярних районах Європи і Америки – песець, на Середньому Сході – вовк, в північній Африці – шакал, в південній – мангуст, в Північній Америці – скунс і койот, в Південній і Центральній Америці – кажани. Хворі тварини передають вірус під час укусу, рідко при ослинненні. Хижі тварини можуть заражатись при поїданні головного і спинного мозку тварин, що загинули від сказу. Доведена можливість зараження сказом аерогенним шляхом серед кажанів.

Ймовірність захворювання людини залежить від локалізації укусу (при укусах в обличчя ймовірність захворіти становить 90 %, в кисті рук – 63%, проксимальні відділи рук і ніг – 23%), розмірів та глибини рани, а також від віку потерпілого (у дітей інкубаційний період коротший) [2, 3, 4].

У вірусологічному відділі Волинської регіональної державної лабораторії ветеринарної медицини для діагностики вірусу сказу у тварин використовуються наступні методи: виявлення тілець Бабеша – Негрі методом реакції імунної флуорисценції (РІФ), реакції дифузної преципітації (РДП) та біопроби на білих мишах [4, 5].

За 15 років спостережень загальна кількість зареєстрованих захворювань тварин на сказ у Волинській області за 2000 - 1квартал 2015рр. склала 351 випадків, Якщо у 2000-2010 роках в області було виявлено 186 хворих тварин, у наступні неповні 5 років – 165 тварин. З них найбільша кількість в Маневицькому, Ківерцівському, Ковельському, Локачинському, Горохівському районах. У 2006 році був зареєстрований перший пік захворюваності – 37 випадків, у 2013 році – другий пік (57 вип.) (рис.1). У 2015 році впродовж чотирьох місяців лідерами стали Луцький і Ківерцівський райони – 7 випадків із 15 (46%) [2].

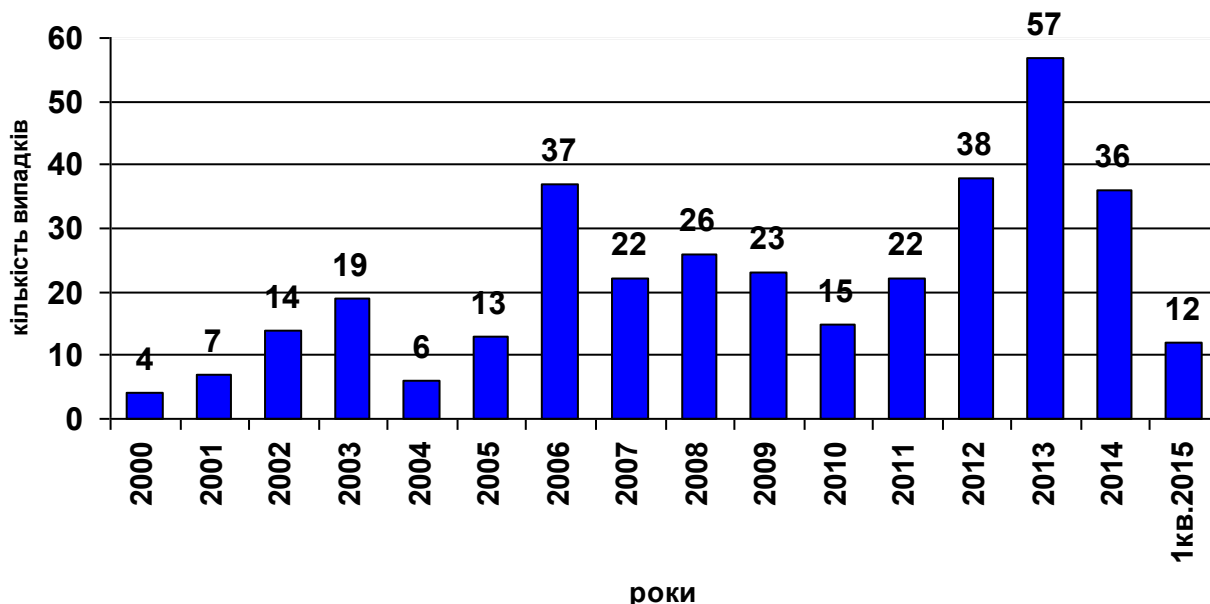

Рис. 1. Динаміка захворюваності тварин на сказ у Волинській області за 2000 - 3 міс. 2015 рр.

Для виявлених населених пунктів характерний змішаний тип сказу – природно-антропургічний. Очевидно, що в даній місцевості існують резервуари

природного сказу серед диких тварин, де й циркулює вірус. Однак, через часті контакти домашніх тварин із дикими, в сільській місцевості спостерігається залучення до ланцюга інфекції домашніх тварин, що несе безпосередню загрозу для людини.

За останні 15 років спостережень насторожує тенденція до росту захворюваності серед лисиць та котів (216 і 70 випадків) (рис.3.4). Якщо за період 2000-2005 кількість лисиць уражених вірусом сказу складала 32 особини, то за останні 5 років їх чисельність зросла у 3,4 рази. Аналогічна ситуація із захворюваністю котів і собак. Проте слід зазначити, що зареєстрована більша кількість випадків захворювання серед котів, ніж серед собак (70 проти 49) [1, 5].

На відміну від загальноукраїнської тенденції, в області за останні роки різко збільшилась роль лисиць як джерела рабдовірусів –66 % проти 36 % по Україні. Це пов'язано із відсутністю серед них значного імунного прошарку. Встановлена пряма залежність між захворюваністю котів та лисиць. Заражаючись від лисиць в природних вогнищах, коти стають постачальниками штамів вірусу сказу в населені пункти, що несе безпосередню загрозу для людини. В останні роки практично відсутня захворюваність сказом ВРХ та ДРХ, коней, але вірус розпочав циркуляцію серед кажанів (Луцький район) та вовків (2.01.2015 р. Ківерцівський район с.Сильно).

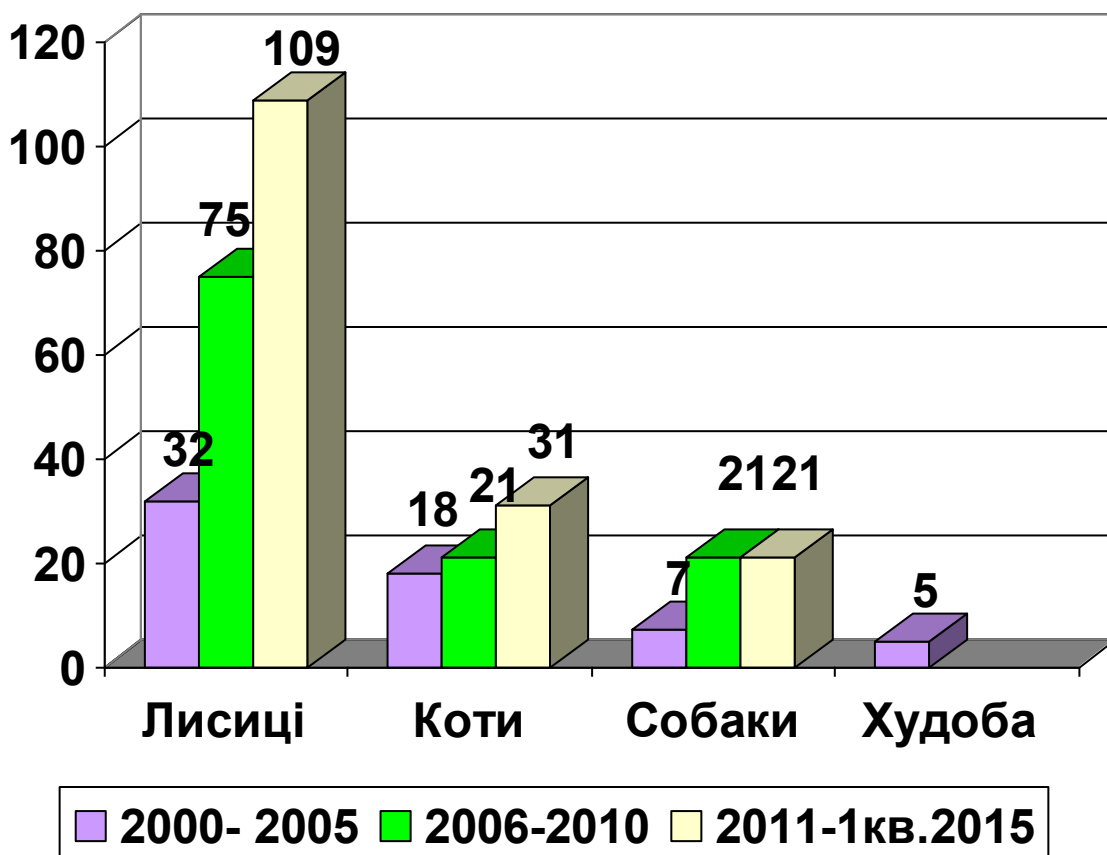

Рис.2. Динаміка захворюваності на сказ різних видів тварин Волинської області за 2000 – 1 квартал 2015 рр.

Щорічно в лікувальні заклади зверталось від 570 до 617 травмованих осіб, з них 260 - 302 були імунізовані. Згідно приведених даних Волинська область належить до зон стійкого неблагополуччя. Вруховуючи ці факти, необхідно вжити всі заходи для запобігання можливості виникнення антропургічних осередків сказу в населених пунктах Волинської області.

Список використаних джерел:

1. Звіти про роботу державних лабораторій ветеринарної медицини у Волинській області за 2000-2015 рр.
2. Зоонози – хвороби спільні для тварин і людини / За ред. Є.В. Андреева. - К., Урожай, 2004. – 280 с.
3. Комитет експертів ВООЗ по бешенству: Восьмой доклад. – М.: Медицина, 2014. – 120 с.
4. Лабораторные тесты / Справ. пособие.- М.: Каппа, 2005. – 612 с.
5. Методичні рекомендації по вдосконаленню заходів боротьби із сказом в Україні / МОЗ України. Укл. Ю.Н. Щербак, А.П. Рябошапка, Н.А. Дзюблик - К.: Б.і., 2014. – 225 с.

ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ І ЯКОСТІ ЗЕРНА *HORDEUM SATIVUM* L. В УМОВАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ

Парфенюк С.В., студент Біо-42

Голуб В.О., к.с.-г.н., доцент кафедри ботаніки,

Голуб С.М., к.с.-г.н., доцент кафедри ЛСПГ,

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

Ячмінь – найбільш скоростигла яра зернова культура, вегетаційний період якої складає 60-110 днів. Проте ячмінь через недостатній розвиток кореневої системи, короткий вегетаційний період та підвищені вимоги до структури ґрунту, є найбільш вимогливий серед зернових до попередника. Також ярий ячмінь є важливою технічною, продовольчою і кормовою культурою. Борошно ячменю, використовують як домішку (10-15%) до пшеничного або житнього борошна при випіканні хліба. Зерно використовують для виробництва пива. Через низьку якість клейковини хліб з чистого ячмінного борошна малооб'ємний, слабо пористий, швидко черствіє. Із зерна ячменю виготовляють сурогат кави, екстракти солоду. Найбільш цінними в пивоварінні є сорти дворядного ячменю з добре виповненим і вирівняним зерном, яке має понижену плівчастість, підвищений уміст крохмалю і понижений – білка. Із зерна ячменю виготовляють сурогат кави і екстракти солоду, які використовуються у фармацевтичній і кондитерській промисловостях [3,4].